

РИКАЛІЗМ?

над попівську? Чи попів все на устах і опановує народаріальної руїни. Кають на землі власть. Але церква вже занепаду, бо ті, що часто гірші від чорбільших розкошах і їх божі слова на уні. Вигода, слава, овсе попівські цілі, при помочи Бога. Рим, а повна мошоніпа — то його чеди і напоїв.

ріплюють правді в пишануться прапоі краску все, як лиш — ті люди, що тисячечешуть, а мучиі прославляють, за звиваючі муки — тіувати нарід, хотятьти до себе.

політика, котора природні сили, Бога, і добути собі як найікалізм.

ого цілі — здобути силу гроша і власті, гія і віра. Клерикадена організація. Сіного часу, тож ділаам має на се грошіосіб приватних, від е клерикалізм запевелем, має в своїх рувіру.

орні вампіри, тисячірестанні кроваві війнепад. Повіство роцеста, підбиває люддо часів темноти, ін

“Запорожеш”

ІМОСТЬ

екдота).
ив в селі Загуменках попів тепер і зі сьвітлюдий, а гроший маво велике, люди заможпадала чиясь службаа на поминках старийгорілку, закусував ченивав сьвітлий кишлшдо зі всіми разом і з а сьвітній історії, чачарбабуху, аж людиі. Така забава тягла “егомость” не зіхляносити їх на руках на

екало на “егомосця”ідками. Одні принеповіди, треті прийке всіляко бувало. Азу спочивати по тяжі “імосці” сповнювалики.

до треба було кончеі в “егомосці” булиі валили ся. Тому куід пахи, щоби не впао під руки, що требао йшло добре якийсьи три рази на дитинити ся над нею, тоічн отже, що не втнеіосці” і каже:

о я не годеи”незгірше від “егомоізістала довершена.ежу вам про сего поі. Коли не було поізмайстрував, що поізі і сани і боронуістлі і шафу, словомі його любили і всьодо жінка і дочки убірості селянки, то вінів хибна на науку грохсі також на попів.

и його молоді попіі: “до треба робити, шоік у вас?”

ць еден з другим, цоі, відпові старий поі до попів і панів. —шез седем лят биць

дальше зацікавлені

оньца жия зостанеші потягнув сьвітлого

обомір Селянський.

НОВЕ МІНІСТЕРСТВО ЗАЙДЛЕРА.

ПЕРШИЙ МІНІСТЕР УКРАЇНЕЦЬ.

В. Левинський

Урядова “Wiener Zeitung” оголошує відручне цісарське письмо, яким іменовано новий міністерський кабінет під проводом дра Зайдлера.

Зайдлер прийшов до керми державою після упадку графа Клям-Мартіна. Він утворив тимчасовий кабінет, котрий мав своїм завданням, підготувати ґрунт для нового, сталого, якого за вданем малоб бути перевести зміну конституції в Австрії. Така була воля цісаря Карла I, котрий, як відомо, й досі не складав присяги на вірність конституції, бо — як він заявив — не хоче язати себе старою а доперва зложить присягу на нову конституцію, більш ліберальну, що узгаднювалаби інтереси всіх народів австрійської держави.

Може бути, що молодий монарх габсбурзької держави руководить ся і доброю волею. Кажуть, що се людина, яка вміє дивити ся на річ так, якими вони дійсно є. Він добре орієнтується і бачить, що старий лад в Австрії веде до її загибелі і що довше його не можна удержати. Се одна причина, яка велить йому реформувати державу. Але хто знає, чи не важніша друа, яка впливає із воєнного її положення. Пригадаємо, що не тільки царська Росія проголосила явно клич поділу Австрії. Сей клич проголосили також держави антанту: Англія, Італія, Франція. Найсильнішим атутом в їх руках була справа чеська й полуднево-славянська. Чехи на еміграції ведуть усильну пропаганду за ліквідацією держави Габсбургів та за основою незалежної чесько-словацької держави. Душею сеї політики є проф. Масарик, котрий має на своїм плечі повну згоду держав антанту. Подібно має ся річ з полуднево-славянською справою. Ся справа для Австрії тим більше грізна, що в ній безпосередно заінтересовані держави антанту. Адже-ж Сербія, член антанту — уся завойована. Полудневі Славяни жадають провюго свого з'єдинення: всі Сербі, Хорвати і Словінці мають твори одну державу “Югославію”. Пропаганду за основою сеї держави ведуть головно Сербі. На свій плечі мають вони теж повну згоду антанту. Також і Польські рекламують свої претенсії не тільки до польської частини Галичини (західної), але й до східної, себто української. Польща все потрапила собі позискувати симпатії заходу Європи. І в сій війні, треба сказати, польські дипломати й політики та публіцисти знаменито ведуть агітацію в західній Європі за незалежною Польщею, в котру входила би побіч Королівства Польського в Росії не тільки Галичина, але й пруська Польща. І на се годять ся Франція, Італія і Англія. Бажають тільки, щоб нова Польща не рвала зовсім звязків з Росією. Вкінці румунська справа. Румуни пішли в війну тільки за ціну прилучення до румунського королівства Буковини з одного боку а з другого румунських країв Угорщини по Банат. Тут просто звязані по руках і ногам держави антанту.

Здійснене всіх тих національних справ в душі, як ми се висше показали, означає нічого іншого, як тільки кінець австро-угорської монархії.

Тому так радо привітала офіційна Австрія клич російської революції: мир без анексії і контрибуції!

Тому молодий Габсбург хоче позискати собі довіре всіх народів Австрії в добре зрозумілому династичному інтересі. Звідси й наклін його до реформ.

Але бажане одно, а жива дійсність друга.

Багато говорить ся нині про перебудову Австрії, на засаді національної автономії. Переведене сеї засади в жите означає би скасоване дотеперішних австрійських провінцій, а поділ Австрії на національні адміністративні одиниці (кантони), в котрих кожний нарід почував би себе незалежним від другого і був господарем у себе. Але ледви чи в Австрії може прийти до сього. Аджеж зі своїх привілеїв не хочуть уступити ні Німці, ні Польки. Польки (всі!) не тільки не згодять ся на поділ Галичини на польську й українську частини, але хотять, коли не прилучити цілу Галичину до будучої незалежної Польщі, то бодай ще більше укріпити своє пановане в цій Галичині, ще більш затягнути петлю на шиї українського народу, через здійснене відокремлення Галичини, заповідженого актом Франц Йосифа I з 5. XI, 1916 р.

Чи рішуть ся австрійський новий монарх і його правительство проблем піти проти Німців і Польків?

Розуміють ся, що ні!

Але австрійське правительство мусить якось латати кінці та мусить показувати загранич, що Австрія — се країна національних свобод, що вона спосібна до життя.

Все те треба мати на увазі, коли хочемо глибше зрозуміти бажане реформ монарха і його уряду.

Належить признати, що Зайдлер уживав всіх можливих заходів і зусиль, щоби підготувати ґрунт для нового кабінету, парламентарного, в який би входили члени головних політичних партій в австрійському парламенті і головних народів Австрії, не виключаючи Українців.

Всі його заходи розбилися. Жива дійсність австрійська з її мілітарною диктатурою, усуненням горожанських свобод, душею народів, особливо таких не благодійних, як Чехи і Українці противорічить парламентаризації кабінету. Ніяка демократична партія не може брати відповідальности за те все, що в Австрії діялось і діється. Так отже відмовились від участі в новому міністерстві соціал-демократи, хоч австрійське правительство дуже й дуже хотілоб мати у себе їх представника. Шож до поодиноких народів, то найгостріше проти участі в новому кабінеті поставились Чехи.

Коли всі заходи Зайдлера в справі сформовання парламентарного кабінету міністрів не мали найменшого успіху, цісар Карл I на власну руку зробив пробу сформовання кабінету реформ. Він покликав до цього своїх урядників, шефів міністерств а також у перше бажав заспокоїти такі народи, котрі досі в коронній Раді не мали своїх представників. Розуміємо тут покликане до нового кабінету першого Українця і першого Словінця.

Склад нового кабінету такий:

Др. Зайдлер — президент і внутрішні справи; др. Цыкальський, дотеперішній управитель міністерства просвіти, — міністер просвіти; др. Карло Банганс, дотеперішній управитель міністерства залізниць, — міністер залізниць; Гуго Шпауер, дотеперішній управитель міністерства справедливости, — міністер справедливости; Еміль Гоман, дот. управитель міністерства публичних робіт, — міністер публичних робіт; др. Фердинанд Виммер, дот. управитель міністерства скарбу, — міністер скарбу; Карло Чапй, дот. управитель міністерства краєвої оборони, — міністер краєвої оборони; проф. віденського університету др. Фрідріх бар. Візер — міністер торгівлі; властитель більшої посілости тайний радник Ернест гр. Сльва-Тярума міністер рільництва; дот. управитель міністерства торгівлі др. Віктор Махия, — міністер суспільної опіки; проф. університету, радник двора, др. Іван Горбачевський, міністер народного здоровля; секційний шеф др. Іван Жольгер, — міністер; секційний шеф др. Юліян Твардовський, — міністер без теки (Галичина).

Як читач бачить, в новому кабінеті засідають майже самі урядники, управителі міністерств і секційні шефи. Сей кабінет має бути сталим, дефінітивним і має сповнити широку свою програму в області господарства, потреб війни, нового устрою і т. п. Кабінет прийнято на загаль в Австрії досить прихильно за винятком Чехів, котрі в ньому не мають свого національного представника. Полки мають в ньому двох.

У перше входить в сей кабінет Українець. Проф. др. Іван Горбачевський, се спеціаліст по гігієні, проф. чеського університету в Празі, член палати панів, загально шанована Українцями людина.

Сам факт його іменования свідчить, що корона рахуєть ся з Українцями, особливо в теперішній хвилі. Можливо, що подікане Українця до кабінету заряджено теж і під впливом політи на російській Україні. Австрія може й хотіла показати Росії: погляньте, у нас перший міністер Українець! Безперечно, покликане Українця до корони Раді — факт не без значіння для Українців. Проф. Горбачевський, горячий український патріот. Він буде берегти українські інтереси в новому кабінеті. Полки певно не привитали його іменования. Але не треба значіння сього прибільшати. Значіне іменования українського буржуазного демократа міністром параліжує цілком факт збереження інституції Поляка-міністра для Галичини в новому кабінеті (гр. Твардовський). Збережене міністра Поляка для Галичини означає нічого більше як продовжуване далі польської системи пановання в Галичині. Ся система має шлу історію. Ся система в часі війни кличе о пімсту до неба над польськими опришками в східній Галичині в мундурі галицького намісника, його старостів і урядників. Ся система віджила назад майже повнові в відбитій від Росії частині східної Галичини. Хмаро повернули назад польські старости в східно-галицькі повіти. Знову підняда голову польсько-жидівська кліка по містах і містках а хруні по селах. Дійшло до того, що староста Тремболович забороняє підчиненим собі українським громадам урядувати по українськи. Одним словом, в країну, котра від часів революції в Росії під губернатором Дорошенком тішилась великими свободами, а Українці його управию були дуже доволі, повертає назад польська самоволя і насильство, на які австрійське правительство замикає очі. Мало того. Покликане Твардовського, загорілого польського шовініста на міністра Галичини се ніщо інше, як тільки бажане продовжування того огидного й проклятого польського режиму в Галичині, який панував до війни і в часі війни.

Чи се має бути шлях до перебудови Австрії на засаді національної автономії? Чи цісар і його правительство думають, що “дарунком” українського міністра зможуть вони зацікавити український народ, коли на його спині гуляє зграя всіляких польських опришків і павуків?

Бажаючи тільки, щоб українське парламентарне представництво в сей важний момент для долі українського народу більше прислухалось до голосу народних укр. мас, що стогнуть в польським ярмі, не збранило а з мужеством заняло таке становище до нового кабінету, яке приказує йому заняти усе положене українського народу в Австрії.

5. IX. 1917.

В. Левинський

БУРЖУАЗІЯ І МИР.

Ще ніколи, з самого початку війни не стояло так остро питання про мир, ніколи ще не відчувалась так дуже потреба його, як тепер.

Росія вся в цілому — від Великого Океану до Карпат і від Білого до Чорного моря, в передсмертних болях корчить ся під гнітом страшного кривавого пожару.

Та-ж біль і ті-ж муки помічають ся і у Італії і у Франції. Ще гірші часи переживає Німеччина з усіми завойованими нею областями.

В Польщі, як оповідає уповажений невоюючих держав по роздачі харчових продуктів, вимирає майже половина (41%) людей. 148 тисяч Євреїв не мають засобів до життя. Люди з голоду вимирають на вулицях і живуть в підвалах і льохах. В самому Берліні, німецькій столиці, як повідомляє “берлінська Газета”, майже те саме.

І от, не дивлячись на те все, ще ніколи не були ми так далеко від мира, як тепер.

Телеграф приніс звістку, що остання надія на мир пропала: Стокгольмська мірова соціалістична конференція, яка мала бути скликана на 27 серпня, відсувається ся на далі, а по всім тим відомостям, які були до сього часу, видно, що вона ніколи більш скликана не буде і що весьвітний пролетаріат мусить шукати інших шляхів до згоди.

Отже тепер надзвичайно важно виснісити, хтож винен в тому, що мірна конференція не відбудеть ся, а також — на чию голову мусить впасти вся вина за те, що шлях до близького мира закрито.

Коли ми пригадаємо, як почала ся справа з мирною конференцією в Стокгольмі, ми побачимо, що першою на діловий ґрунт поставила сю справу російська демократія з перших же днів революції. “Мир, без анексії і контрибуцій” голосно на увесь світ заявила вона і предложила демократії всіх воюючих держав, справу мира вирішити власними силами, зібравшись в Стокгольмі на конференцію.

Цілком зрозуміло, що на сей заклик відгукнули ся соціалісти усіх воюючих держав, але тільки “відгукнули ся”, бо як тільки соціалісти задумали післати до Стокгольму своїх представників, буржуазні правительства їх, заявили їм: “ні, не спішіть!”

Буржуазія в сій мировій конференції зобачила не мир, а ві-

ину. Вона зрозуміла, що демократія всієї Європи, обєднавшись, не тільки не припинить війни, яка і розпочата тільки в інтересах капіталістів, а навпаки, повернеть ся з зброєю проти своїх же капіталістів і розпочне війну за волю трудового народу і знищене буржуазію. Тому буржуазія і рішила вжити всіх заходів, щоб соціалістична конференція не відбула ся.

Першою заговорила сама дужча буржуазія — англійська, а там за нею пішла французька і італійська. Правительства цих держав, які цілком підлягають вимогам буржуазії, заявили при й отверто, що паспортів на конференцію вони не видадуть і нікого за свої кордони не випустять.

Колиж демократія, як се було в Італії, настоювала на своєму, там почали ся такі арешти та суди, яким могла позавидувати навіть Миколаївська Росія.

Мало того, побачивши небезпеку, англійська і французька буржуазія всякими способами почала провокувати заходи щодо стокгольмської конференції, називаючи її німецькою вигадкою, і таким чином частину демократії збила з пантелику і прилучила її на свій бік.

Колиж російська демократія всеж таки настоювала на конференції, англійська і французька буржуазія почала впливати і на російське правительство. І от стало ся таке, що коли в перші дні революції, правительство Росії добачило в заходах демократії що до мира майже єдиний вихід, то тепер воно повернуло назад і заявило, що постанови стокгольмської конференції для нього не обовязкові. “Хай собі там, мовляв, совіщають ся, а ми робити мєм своє”.

Одначе і се не спинило демократію. Аби вяснити все на місцях, представники російської демократії виїхали у Францію, де мали наради з соціалістичними організаціями, а потім у Англію, де відбула ся конференція соціалістів всіх союзних держав.

15 серпня в Вестмінстерській салі в Лондоні зібравись 68 делегатів соціалістів — Росії, Англії, Франції, Італії, Бельгії, Греції, Португалії і Полуднево-Африканських Кольоній.

Конференція об'явив відкритою бувший міністер Гендерсон, який сердечно привітав гостей і заявив:

“Ми зібравись тут для обговорення питань, від вирішення яких треба ждати таких величезних результатів, що ще ніколи не було таких нарад трудових груп, які могли дати такі наслідки. Ми зібравись на початку четвертого року самої страшної війни для вирішення і розв'язання по всій справедливості становища, яке мусять заняти всі трудові соціалістичні партії союзних країн в справі війни і мира”.

Такими словами і з такою важливою задачею розпочала ся лондонська конференція, яка мала установити згоду між соціалістами союзних держав, представники яких направились ся до Стокгольму 27 серпня для переговорів з соціалістами Німеччини, Австрії, Болгарії і Туреччини.

Докладних відомостей про лондонську соціалістичну нараду немає, але телеграма агенції зі Стокгольму вказує, що організаційний комітет стокгольмської соціалістичної конференції повідомляє, що конференція відкладає ся, позаяк англійське правительство не видає паспортів.

А щоб справа з соціалістичною конференцією стала ще яснішою, я мушу навести кілька фактів про те, якою болячкою в горлі буржуазії союзних нам держав стоїть навіть одно слово мир.

Англіїці і Французи навіть відмовляють ся впускати в свої держави і пропускати до Росії членів соціалістичних партій, коли вони стоять за мир. Так, 15 серпня вони не пропустили в Росію професора женецького університету Г. Лібміна тільки через те, що Лібмін член центрального комітету “Бунда” — интернаціоналіст.

19 серпня в Лондоні арештовано російського соціаліста Юрія Чечеріна тільки за те, що він стоїть за мир.

А з сього вже ясно і те, в який бік повертає буржуазія, оскільки вона хоче мира і як піклуєть ся про волю в Росії і про інтереси революції.

“Нар. Воля” — Київ.

І. Михайлович.

КУПУЙТЕ ОТСІ КНИЖКИ В РЕДАКЦІЇ “РОБОЧОГО НАРОДА”:

Царська Росія і українська справа	50ц
Філософія штуки	50ц
Бог в революції	35ц
Календар “Новий Світ”	30ц
За землю і волю	25ц
Розвиток соціалізму від утопії до науки	15ц
Хитра механіка	15ц
Земля і чоловік	15ц
Робітнича Читанка	15ц
Соціалізм а Релігія	15ц
Відокремлене Галичини	12ц
Релігія розуму	10ц
Добробит і інші оповідання	10ц
Історія червоного прапора	10ц
Конець світа	10ц
Наш Прометей	10ц
Червоний Кобзар, найкращі пісні	10ц
Американський Робітник	10ц
Робітничі пісні	10ц
Дорога до свідомости	10ц
Біблія капіталіста	10ц
Жінка і соціальне питане	10ц
Гори трупів і море крові та сліз	5ц
Золото і нужда в Америці	5ц
Важне питане	5ц
Кляса проти кляси	5ц
Віра і громадські справи	5ц
Як мужик двох генералів вигодував?	5ц
Боротьба о сонце	3ц

Адресуйте так:

ROBOTCHYJ NAROD

Box 3658, (St. B.)

Winnipeg, Man.